

HÖSTEN 2021

Sälle

DRÖMMARNA TOG DEM TILL UTÖ | SAIMENS PÄRLOR
AJÖSS TILL FIMPEN
SÅ SLOPAR DU GIFFFÄRGERNA

HÅLL SKÄRGÅRDEN REN RF:S TIDNING

Tidningens omslag är en del av vår kampanj för att anskaffa medlemmar. Vi letar efter nya medlemmar som älskar vattendrag och naturen. HSR rf:s personal står som modeller i kampanjen.

På pärmen till detta nummer är vår havsexpert **Jutta** på äventyr ute i vassen. Hon är marinbiolog till utbildningen och ansvarar bland annat för HSR rf:s kampanj Magknip av plast.

OMSLAGET: bild Simelius Simelius,
AD: Pauliina Vesterinen / Pauhaus
UTGIVARE: Häll Skärgården Ren rf
Slottsgatan 16, 20100 Åbo
KONTOR: tel 02 274 5500
info@pssry.fi

CHEFREDAKTÖR: Nora Forsman
DENNA TIDNING HAR GJORTS AV: Nora Forsman, Ida Sanderg, Terhi Takkinen,
Veera Säilä, Julia Jännäri, Katja Rytönen, Markus Mustelin, Jorma Tenovuo,
Wilma Gustafsson, Wilhelm Öhman, Joel Forsman
LAY-OUT: Pauliina Vesterinen / Pauhaus
Illustrationer på s. 16, 18 och 23 Arto Vesterinen
ÖVERSÄTTNINGAR: Scandix Oy
TRYCKERI: Jaakkoo-Taara Oy

© 2021 Häll Skärgården Ren rf

Katja Rytönen

*Verksamhetsledare för Turun Pursiseura
Medlem av Häll Skärgården
Ren rf:s styrelse*

På senare tid har jag kommit på mig själv med att lyssna på podcasten Sähköautomiehet. De här "Elbilsmännen" bjuder på intressant trivia om och testning av de elbilar som finns på marknaden, deras tekniska lösningar, infotainment-system och laddningsmöjligheterna i Finland. Tänk om min nästa bil inte skulle ha någon förbränningsmotor utan var helt eldriven?

Vattendrag utgör vårt nationallandskap och för många finländare är båtlivet en viktig länk till naturen. Pandemitiden har inneburit en väldig ökning av antalet människor som rör sig till sjöss. Samtidigt som båtlivet har ökat har utsläppen av växthusgaser från sjötrafiken minskat. Det beror på att motorerna har blivit mer ekonomiska och utsläppsnåla.

Allt fler båtförare funderar på om man borde övergå till eldriven motor också i båten, och elmotorer är faktiskt så småningom på frammarsch också för båtarnas del. De ses kanske ännu mest som en framtids-trend, men samma utveckling som redan hunnit längre inom bilbranschen kommer med tiden också att ske i fråga om båtar. Det finns också redan elbåtar på marknaden, men de är åtminstone ännu mycket dyrare alternativ, ofta rentav dubbelt så dyra som vanliga båtar. Tekniskt sett är det möjligt att ersätta förbränningsmotorn med en elmotor. Själva beslutsprocessen är däremot mycket mer komplicerad. Man måste börja med att fråga sig hur och var man använder båten, och med vilken hastighet man vanligen brukar köra. Det finns många olika variabler att beakta i fråga om varje båt och varje båtägare, och det är inte lätt att hitta ett enda rätt sätt att förhålla sig till eldrivna system i båtar.

Åtminstone hittills tycks frågorna vara fler än svaren. Kanske det också skulle finnas beställning för en podcast på temat "Elbåtsmännen"?

Kunskapen om vilka mer övergripande konsekvenser sjötrafiken har för miljön är ännu dålig. I ljuset av vad vi nu vet utgör övergödning och kemikaliserings de största miljöproblemen från båtlivet. Dessa fenomen syns huvudsakligen som punktbelastning där det rör sig eller ligger många båtar. Övergödning beror bland annat på grävatten från att man diskar eller tvättar sig samt på det toalettavloppsvatten som allt emellanåt fortsättningsvis släpps ut i vattnet.

De som rör sig till sjöss funderar allt mer på hur båtlivet kunde bli mer ekologiskt. Man vill inte släppa ut toalettavloppsvatten eller grävatten i vattendragen och därför framförs ständiga önskemål om ett mer täckande sugtömningssystem och fler diskplattor. Även lagstiftningen sporrar oss i en mer ekologisk riktning. EU:s biocidförordning kommer att medföra förändringar i fråga om vilka antifoulingfärger som får användas och hur man ska gå till väga när man utför båtunderhåll på varvs- och dockningsområden.

Sjötrafiken står för bara en procent av Finlands koldioxidavtryck, medan exempelvis personbilarnas andel uppgår till 11 procent. Förra året producerade fritidsbåtar bara 0,2 procent av Finlands koldioxidavtryck. Å andra sidan, för att klimatuppvärmningen ska kunna begränsas till 1,5 grader i enlighet med Parisavtalet är varje enskilt val vi gör för en koldioxidsnålare livsstil av betydelse.

På ytan

Höstens Sälle

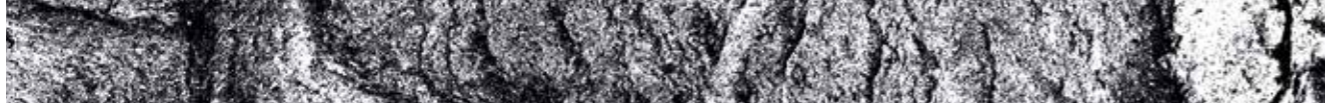
På Sälles kompass

I Sälles sällskap

INNEHÅLL

Ledare.....	3
På ytan.....	4
Höstens Sälle.....	8
Tillsammans är vi starka.....	12
På Sälles kompass.....	14
Sälle tipsar.....	16
Gästskrivare: Two Rowing Finns.....	17
Signaler.....	18
Sälles ansikten.....	19
I Sälles sällskap.....	20
Känner du igen?.....	23
Vår gemensamma miljö.....	24
Mot ett skräpfritt Finland.....	26
Julkort.....	27
Sälle-produkter.....	28
Kontaktuppgifter.....	31
Stödjare.....	32

Sammanställt av: Ida Sandberg

1. HSR rf firade under sommaren 150-åriga Vääksy kanal

Vääksy kanals 150-årsjubileum firades med olika evenemang i Asikkala under en vecka i juli. Kanalen, som förenar Vesijärvi och Päijänne, öppnades 1871 och är den livligast trafikerade kanalen i Finland. HSR rf var på plats för att uppmärksamma den genom att presentera föreningens konkreta verksamhet i Päijännes utfärds-hamnar. Publiken fick också bekanta sig med HSR rf:s servicefartyg i Päijänne, M/S Roopetar.

– Höjdpunkten var båtklubbarnas och arbetsfartygens festliga eskader längs Vääksy kanal. Vi åkte i högtidlig konvoj från Vesijärvi till Päijänne. M/S Roopetar, polisens och Sjöräddningssällskapets fartyg var i samma sluss och båtklubbarnas båtar i de därpå följande. Det var rörande att vara med i eskadern och på så sätt hedra den gamla kanalen som utgör en betydande vattenled hela vägen från Lahtis till Jyväskylä, berättar **Terhi Takkinen**, som är kommunikationskoordinator för Insjöfinland.

/HSR rf

2. Skräpet på Finlands stränder har undersökts i nästan ett decennium – tack till de frivilliga teamen!

Häll Skärgården Ren rf har ända sedan 2012 bedrivit sin uppföljning av vilka typer av strandskräp och hur mycket som påträffas längs den finländska havskusten. De vanligaste typerna av strandskräp är cigarettfimpar, plastbitar av olika slag samt engångsförpackningar och plastomslag.

– I Finland har vi mycket att förbättra i synnerhet vad det gäller hanteringen av engångsprodukter, cigarettfimpar, plastomslag och skräp från byggarbetsplatser. Stadsstränderna är på sina ställen mycket skräpiga och källan till skräpet är ofta människor som lämnar något enskilt skräp efter sig i naturen, berättar HSR rf:s projektchef **Atte Lindqvist**.

HSR rf kartlägger förekomsten av strandskräp utgående från skräptyp och antal på 13 uppföljningsstränder tre gånger per år och under olika årstider. Allt skräp räknas, sorteras och klassificeras utgående från material i 80 kategorier. Föreningen assisteras i uppföljningen av frivilliga team.

– Ett stort tack till alla våra grupper som jobbar med uppföljningarna, en del av er har redan varit med och räknat skräp i tio år! berömmar Lindqvist.

/HSR rf

/HSR rf

3. Världens bästa sommarjobb ombord på Roska-Roope

HSR rf:s soldrivna skräppupsamlingsbåt Roska-Roope åkte under sommaren runt i Finland och samlade upp omkringflytande skräp från vattnen. Roska-Roope är en båt av katamarantyp och dess besättning bestod av HSR rf:s sommarjobbare **Roni Suoniemi** och **Vilho Järvi**.

– Sommaren på Roska-Roope gick bra. Arbetet kunde beskrivas som världens bästa sommarjobb. Roska-Roope fick helt enkelt bara positiv uppmärksamhet överallt. Den vanligaste kommentaren vi fick var att vi gör ett bra jobb. Människorna var också intresserade och kom fram och frågade vad vi gör och varför, berättar Roni.

Överlägset största delen av det skräp som hittades under sommaren var plast. Det vanligaste flytande skräpet bestod av plastpåsar, godispapper, snusdosor, munskydd, flaskor och burkar. Mest frekvent har man kunnat se skräppupsamlingsbåten i Åbo där den under vackra sommardagar har städats upp Aura å.

– Aura å kunde städas på flytande skräp på en dag. Det var en fantastisk känsla att vid dagens slut få åka tillbaka till dockan längs en helt skräpfri å, berättar Vilho.

Pinja Harjunpää är koordinator för Snygg Beach-fadderskoleprogrammet. Alla skolor, scoutgrupper, daghem och andra intresserade kan ta kontakt med henne: pinja.harjunpaa@psry.fi

4. Antalet Snygg Beach-fadderskolor ökar

Nästan 30 grundskolor har redan gått med i HSR rf:s Snygg Beach-program för fadderskolor. Responsen från skolorna har varit positiv.

– Eleverna har tyckt om strandstädningstaskorna, när de fått göra något konkret för miljön och samtidigt röra sig i närnaturen. Det vore fint att också få med inlandsskolor i programmet, eftersom nedskräpningsproblemet också gäller insjövattnen, berättar fadderskolekoordinatören **Pinja Harjunpää**.

Inom ramen för fadderskolprogrammet städar klassen sin utvalda strand två gånger per år och dessutom får de tillgång till ett mångsidigt uppgiftsmaterial på temat nedskräpning. Utöver skolklasser kan även andra grupper delta i programmet, såsom scoutkårer och naturskolegrupper. Välkommen med!

Läs mer om fadderskolprogrammet: snyggbeach.fi/fadderskolor.

HSR rf:s verksamhetsledare Aija Kaski gläder sig under doppfesten över att det stora projektet nu har rots i hamn. Bredvid henne riksdagsledamot Hanna Kosonen

/HSR rf

5. Storasyster och lillsyster fick sina namn

På drygt ett år har HSR rf skaffat två nya servicefartyg till Saimen. Flottan är nu fixad och i augusti döptes fartygen under festliga former i Puumala. Fartygen fick namnen M/S Roope-Saimaa och M/S Roope-Saimaa II. Fartygen döptes av riksdagsledamot **Hanna Kosonen** och Puumalas kommundirektör **Niina Kuuva**, som hade ombetts agera faddrar för fartygen.

Uppdatera din e-postadress och få e-faktura!

Håll Skärgården Ren rf önskar att så många medlemmar som möjligt i fortsättningen skulle beställa den årliga fakturan på medlemsavgiften till sin e-post eller göra e-fakturaavtal i nätbanken. Övergången till elektronisk fakturering sparar miljön och är mer lönsam ekonomiskt.

Meddela eller ändra din e-postadress på HSR rf:s webbplats på adressen: hallskargardenren.fi/andringari-medlemsuppgifterna. Samtidigt kan du beställa fakturan till din e-post.

Du kan också ingå e-fakturaavtal i din egen nätbank. För det här behövs i allmänhet föregående fakturas faktura- och referensnummer.

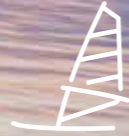
Navigering

Nät

Ankare

Surfing

Gemensamma nämndare lägger grunden för ett gott samarbete

Poutapilvi – Håll Skärgården Ren rf:s samarbetspartner redan i 17 år

Betydelsefulla digitala tjänster

Håll vattnen rena genom att donera till smutsiga jobb!

BLI HÅLL SKÄRGÅRDEN REN RF:S MÅNADSGIVARE MED SÅ LITE SOM EN TIA I MÅNADEN ELLER KOLLA IN VÅRA ANDRA SNYGGA ALTERNATIV FÖR ATT BIDRA TILL RENARE VATTEN: PIDASAARISTOSIISTINA.FI/LAHJOITA

Drömmarna tog dem till Utö

Utö, som ligger i södra delen av Skärgårdshavet, är en viktig plats med tanke på sjöfarten. Det har funnits lotsverksamhet på ön ända sedan 1500-talet. Läraren Minna och eleverna Marita och Jaakko, till vänster, poserar framför den nuvarande fyren som byggdes 1814.

Text: Ida Sandberg **Bilder:** Jorma Tenovuo

Utö, som är Finlands sydligaste åretruntbebodda ö, har i höst fått nya invånare i Minna Bruns och hennes familj. Minna kom från Helsingfors för att jobba som klasslärare vid Utö skola, som nu har fyra elever. Två av dem är hennes egna barn. När intervjun gjordes hade Minna hunnit bo och leva på ön i lite över en månad och allt har gått bättre än bra.

Det har varit underbart när man på ett annat sätt har kunnat fokusera på att undervisa, i och med att elevantalet är så litet. Den här miljön är också det jag drömde om när jag undervisade i Helsingfors. Här är det lättare att ta ut barnen i naturen och låta dem lära sig genom att göra saker och inte bara ur en bok. Vi försöker ta fasta på de vardagsfenomen vi stöter på och varje dag lära oss något nytt om dem, berättar Minna.

Minna har arbetat som lärare i cirka femton års tid och de sista fyra åren har hon undervisat en specialklass. Hon är alltså van vid att undervisa i en liten klass. Alla fyra elever i Utö skola går i olika årskurser, men många läroämnen är sådana att de kan hållas gemensamt för alla. Med ett mindre gäng kan man lättare testa nya saker och ge sig ut och undersöka omgivningen.

Under ledning av sin lärare deltar eleverna bland annat i den riksomfattande strandskräps-uppföljning som HSR rf koordinerar. På ön finns Finlands sydligaste uppföljningsstrand. Det skräp som hittas vid uppföljningen räknas, sorteras och klassificeras utgående från material i 80 kategorier. Uppföljningsstädningar görs tre gånger om året, under olika årstider, och Minna fick genast möjlighet att vara med om sensommarens uppföljning. På stranden hittades plastbitar, rep- och snörstumpar, glas, styrox och skumplast. Sammanlagt blev det dock bara en femtedels plastkasse.

–Barnen var lite besvikna när de inte hittade just något skräp. De började nästan bråka om vem som skulle få plocka det lilla skräp som fanns. Vi pratade förstås om att det är bra att det finns lite skräp och att vi förhoppningsvis hittar ännu mindre nästa gång. Den lilla skräpmängden kan å andra sidan ha berott på att det hade blåst nordliga vindar i många dagar före uppföljningen, berättar Minna.

Eleverna blev dock så ivriga på att undersöka skräp att de föreslog att vi efter skoldagens slut annars bara kunde gå längs stranden och samtidigt plocka skräp.

Utö lär en att fokusera

Under den dryga månaden på Utö har Minna märkt att livet långt ute i den yttre skärgården är på alla sätt mer avslappnat och avkopplande än i staden. Resan över till fastlandet tar nästan fem timmar så alla ärenden måste planeras omsorgsfullt och i god tid. På ön finns ett trettiotal fast bosatta, men sommartid ökar befolkningen när Utöbornas barn och barnbarn och förstås en massa turister kommer till ön. Allt extra brus lyser dock med sin frånvaro på ön och man kan fokusera på det väsentliga, både i undervisningen och på fritiden. Just lugnet är det som Minna kom till ön för att finna.

– Här har man inte hela tiden en sådan där to do-lista i huvudet, utan man kan på riktigt bara njuta av dagarna. Efter arbetsdagens slut finns det mycket fritid och man hinner vara genuint närvarande för sin familj och göra saker så att inte alla hela tiden bara flänger iväg i olika riktningar, berättar Minna.

Hon har bland annat lagt märke till att hon inte alls har haft huvudvärk på ön. Tidigare gav brådska och stress upphov till en molande huvudvärk och efter arbetsdagen blev hon ofta tvungen att ta en tupplur för att igen vara på hugget.

– Det bästa är när man kan andas och bara vara. Här finns förstås inte så mycket att göra, men bara själva atmosfären här är så fridfull, när man hör ljudet från havet och bara kan beundra ön i väder som väder, berättar hon.

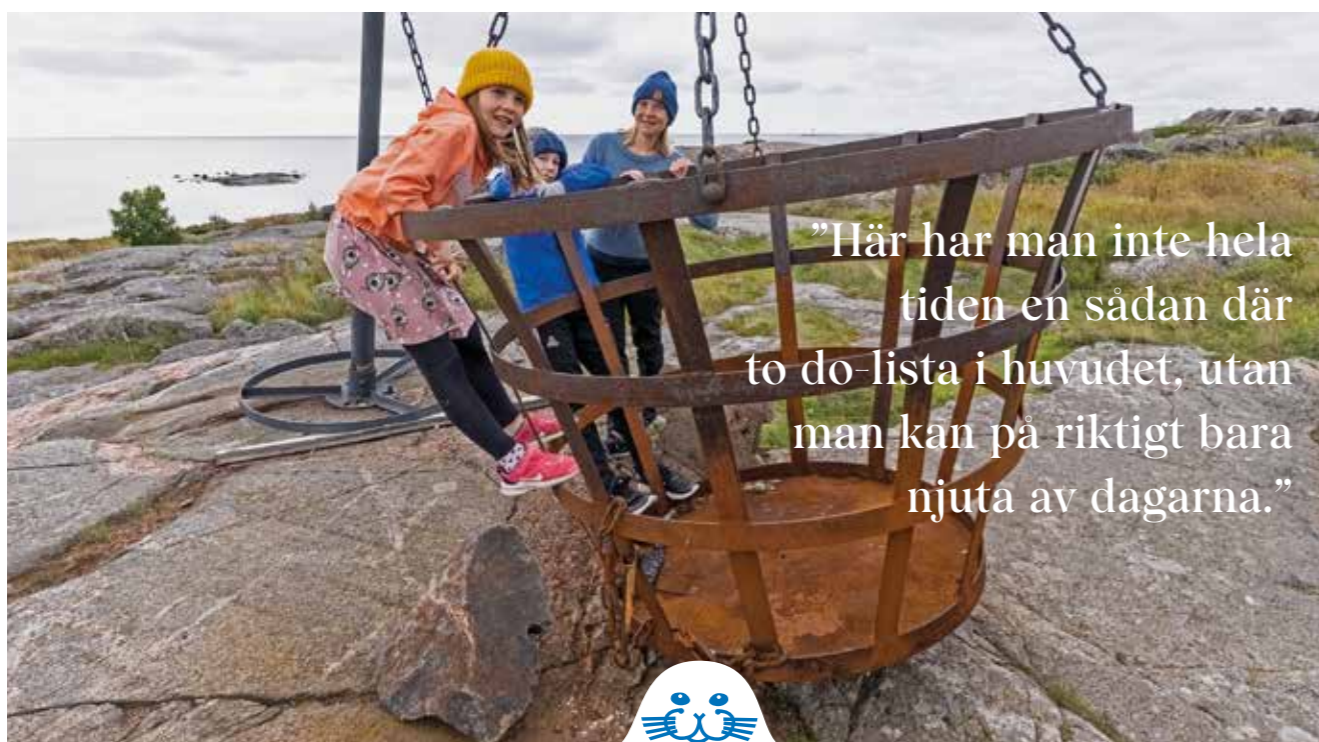
För Minna innebär vatten både avkoppling och sinnesfrid. Hon är hemma från den lilla inlandskommunen Kärkölä i Päijänne-Tavastland, men har redan bott ett par decennier i Helsingfors. Hon berättar att hennes rundor i Helsingfors ofta gick ner till havsstranden. Vattendragen har också blivit viktiga för henne via hennes hobbyer. Minna har paddlat mycket, hållit paddlingskurser och på senare år även seglat. Första gången hon kom till Utö för två år sedan var det just med segelbåt.

– Vi kom till ön i vackert solsken och fick se de bästa sidorna av sommar-Utö. Jag blev genast förtjust i ön och min man funderade redan då att få se hur det här går. Han tänkte att jag nog kommer att bli helt Utö-frälst, och så gick det sedan också, berättar Minna.

Under två års tid besökte Minna Utö ungefär fem gånger under olika årstider och på en av de här resorna träffade hon Brita och Joonas, de tidigare lärarna i Utö skola, som höll en lektion utomhus. Minna meddelade att hon gärna kunde komma som vikarie ibland, om så bara en månad åt gången, om det någon gång skulle finnas ett sådant behov. Det uppkom aldrig något behov av en vikarie, men i somras fick hon ett samtal om att det skulle finnas en bostad och en eventuell lärartjänst på Utö från och med augusti.

– Efter det funderade vi inte alls längre, berättar Minna.

Korgen som syns på bilden påminner om den tidigare fyren. I fyrens topp fanns en järnkorg där det vid behov tändes en eld för att lysa upp mörka kvällar och nätter.

”Här har man inte hela tiden en sådan där to do-lista i huvudet, utan man kan på riktigt bara njuta av dagarna.”

Minna Bruns tipsar om att det på Utö skulle finnas beställning på bland annat barnfamiljer och att skolan lätt har plats för fast tio barn till.

Gemenskap och nya intressen

Utöborna gav Minna och familjen ett varmt mottagande. Under flyttveckan kom bekanta över med abbordfiléer och Minna inbjöds att delta i tvätten av den gemensamma bastun på talko. Förutom mycket annat är gemenskapen i byn en av de saker som Minna tycker om med Utö.

– Byborna har kommit för att hälsa på oss och erbjudit sin hjälp. Här stannar man och pratar och frågar hur det går. Det här är ofta något som fattas i stora städer, där grannarna inte nödvändigtvis ens hälsar på varandra, berättar Minna.

Byborna har redan också lovat att ordna olika former av program för eleverna. De har redan fått göra en rundtur i fyren och eventuella utfärder till vatten- och avfallsverket har också utlovats. Dessutom har de erbjudits möjlighet att lära sig fiska med nät och rensa fisk. Minna har också tänkt att skolan i gengäld kunde ordna något slags program för byborna, såsom öppet hus eller julkortspyssel.

Minna har också börjat fundera över vad allt man kunde företa sig på ön under fritiden, när det finns mindre stimulans men mer tid. Hon har bland annat köpt en antik träsoffa och har tänkt börja restaurera den. Hon planerar att skaffa sig en yoga-app, för i stan tyckte hon om att gå på yogalektioner. Under de mörka höstkvällarna har hon också för avsikt att fortsätta sticka och den omedelbara

närheten till havet ger henne möjlighet att fortsätta vinterbada, en hobby hon började med förra vintern.

– Nu när man har stranden alldeles bredvid är det underbart att börja morgonen med ett litet dopp. Förra året fanns det tydligen rentav is att skrinna på här på Utö, och man gjorde också en liten ishockeyplan åt barnen, berättar Minna.

Familjen ska också tillsammans med en annan familj de känner få gemensamma höns att ta hand om. Förutom hönorna bor det också hundar och ett par katter på Utö.

– Min dröm är att vi skulle få får hit. Det lär ha funnits får här någon gång. De skulle förstås innebära lite mera jobb och sommartid borde man komma överens om skötselturner, funderar Minna.

Minna har alltså drömmar och framtidsplaner så att det räcker till och hon uppmanar också alla att följa sina drömmar.

– För att uppfylla drömmar lönar det sig att fatta djärva beslut. För oss var en flytt till Utö bara en avlägsen dröm så sent som för ett halvår sedan, men när möjligheten uppenbarade sig så nappade vi direkt och lösningen har hela tiden känts rätt och bra. Kittlande. För andra drömmare till kännedom: här på Utö skulle det finnas beställning på barnfamiljer och vi har välfungerande internet för distansjobbare. **S**

Tillsammans är vi starka

Ett teammöte och ett rent nöje

Text och bild: Veera Säilä

Ledningsgruppen för DB Schenker är redo för städtalko.

En torsdagseftermiddag i september har ett tiotal personer iklädda svarta vindjackor och arbetshandskar samlats på stranden av Aura å. Det är ledningsgruppen för varutransport- och logistikbolaget DB Schenker. De har kommit var och en från sitt håll och samlats i Åbo enkom för att delta i ett Snygg Beach-strandstädningstalko som Skärgården Ren rf ordnar för sin huvudsamarbetspartner. För många av deltagarna var det första gången sedan coronaepidemin bröt ut som de träffades ansikte mot ansikte.

DB Schenkers logo har i över tio års tid synts bland HSR rf:s sponsorer. I år tog företaget steget från samarbetspartner-nivå till att bli huvudsamarbetspartner. I ledningsgruppen får HSR rf:s värden samt föreningens konkreta och praktiskt inriktade arbete mycket beröm.

– Man får alltid en sån toppenfeelis av att följa er i arbetet. T.ex. arbetet med det stora och tunga servicefartygsbeståndet är verkligen imponerande. Det är en glädje att vara delaktig i något sådant. Ni har ett så starkt brand och tankemodell att det har utvecklats till en ideologi, beskriver DB Schenkers kommersiella direktör **Joni Lehtonen**.

Senast i och med uppdateringen av samarbetsnivån blev HSR rf:s städtalkoverksamhet Snygg Beach känd även för DB Schenker och de anställda vid DB Schenkers enheter

i Finland. I sommar ordnade de anställda över tio städningar runt om i Finland och förutom att samla skräp hölls även teammöten.

– Det här var något som verkligen behövdes efter pandemin. Snygg Beach-talkona har varit ett utmärkt sätt att få människorna att arbeta tryggt i team igen. Vi ville uppmuntra till det här, för vi har nu varit i ganska strikt distansarbetsläge i ett och ett halvt år och folk har inte nödvändigtvis träffats fysiskt överhuvudtaget. Det här har varit lite av ett coronaexit-jippo, beskriver Lehtonen.

Städningarna har fått mycket beröm inom företaget och de anställda har delat foton från dem i sociala medier samt i DB Schenkers interna kanaler. Lehtonen lovar att det blir en fortsättning på talkot även nästa år.

– Folk verkar lättade över att äntligen få träffa varandra. Jag tror att det här tändar en liten gnista hos många och kanske också leder till en attitydförändring. Om inte annat så kanske man låter bli att slänga iväg den där tobaksfimpen på marken, gissar Lehtonen.

I början av städningen betraktade kanske ledningsgruppen för DB Schenker Aura åstrand med en aning misstro. Ytligt sett verkade området invid ån väldigt prydligt. Men det två timmar långa städpasset var effektivt. I små grupper fick skräptångerna jobba i rask takt och sopsäckarna fylldes. Snygg Beach-appen var ett praktiskt hjälpmedel i skräpporporteringen. Summeringen förvånade alla. Vi fick ihop 2 841 skräp, varav 2 466 var cigarettfimpar. **S**

Text och bild: Happymoor Harbour

Supermarsvinet räddar Östersjön och familjens dag

Supermarsvin-upplevelseformatet och Håll Skärgården Ren rf gör gemensam sak av Östersjöns räddningsinsatser. Baserat på Paula Noronens populära barnböcker kombinerar Supermarsvinet räddar Östersjön -upplevelseformatet tjänster och produkter från lokala företag och organisationer i en gemensam berättelse i Helsingfors och Åbo. Deltagarna erbjuds fullständigt nya upplevelser och samtidigt stöds Håll Skärgården Ren rf:s arbete till förmån för Östersjön och Finlands vatten.

– Samarbetet med Happymoor Harbour är en fantastisk sak. Det främjar ekologiskt hållbar tillväxtverksamhet i ett bredare perspektiv. I upplevelseformatet har även små företag möjlighet att komma in i Östersjöns räddningsarbete, säger **Aija Kaski**, verksamhetsledare för Håll Skärgården Ren rf.

I berättelsen är Östersjön i fara. Barnen och deras familjer kommer in i ett äventyr där de förvandlas till Supermarsvin och med hjälp av superkrafter och genom att utföra räddningsuppdrag räddar Östersjön. Det finns uppgifter över hela stan såsom i upplevelsedestinationer, restauranger, hotell, idrottsarenor och köpcentra. För varje uppgift fås ett hedersmärke.

– I Supermarsvinet räddar Östersjön -upplevelseformatet kan barn verkligen skydda Östersjön, eftersom varje medlem i vårt företagsnätverk donerar för varje genomförd upplevelse direkt till HSR rf, säger **Jannika Joutsenniemi**, VD för Happymoor och ansvarig producent av upplevelseformatet.

Supermarsvinet räddar Östersjön -upplevelseformatet verkställs i februari-mars 2022. Presentkort till upplevelsena kan köpas redan i oktober 2021 på happymoor.club.

Om du önskar ha ditt eget företag med i att erbjuda Supermarsvin -upplevelser, hittar du mer information på happymoor.fi/supermarsu. **S**

Kunde ditt företag rädda det finländska sjölandskapet?

Pandemin fick den inhemska turismen att explodera. Medan resten av Finland semestrade, doppade sina tår i vattenbrynet och slappade på bryggorna så arbetade vi. I rekordheta möttes vi av sopstationer som svämmade över. Vi bar tunga sopsäckar som kryllade av fluglarver och lastade dem på våra servicefartyg, tömde utedass som dignade under bajshögar, serverade sugtömningsstationer och släpade ved till braspplatserna.

Den rekordlivliga sommaren åtföljs inte av en lugnare vinter. Ute på vattnen blir tempot visserligen lugnare, men på kontoren gör vi allt vi kan för att vi även nästa år ska kunna koppla av till sjöss utan att belasta naturen. De senaste två somrarna, om inte förr, har visat hur känsligt och värdefullt vårt sjölandskap är.

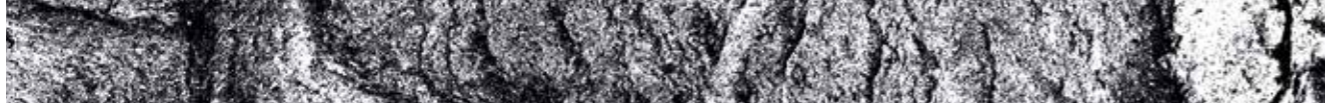
Trots att vårt medlemsantal ökar en aning innebar coronan ett slag mot företagsstödet. Det här oroar oss, eftersom stödet från företagen är av stor betydelse med tanke på vår verksamhets kontinuitet och utveckling. Av vår effektiva årsbudget på 1,5 miljoner har företagsstödet hittills täckt en tredjedel. Den andra tredjedelen utgörs av medlemsavgifterna från våra cirka 13 650 medlemmar och den sista tredjedelen av bidrag från miljöministeriet.

Nu mer än någonsin utmanar vi företagen att hjälpa oss! Vi visar alltid också våra samarbetspartner hur betydelsefull den här hjälpen är. Det finns många olika samarbetsformer och de är alla synliga och effektiva. Som samarbetspartner till HSR rf med sitt konkreta miljövårdsarbete tar företagets miljöansvar steget från att vara en strategi på pappret till att omsättas i praktiken. Våra partner får ett slagkraftigt kommunikationsmaterial om vattendragens tillstånd och stödets betydelse. Vi erbjuder också sätt att engagera företagens intressentgrupper i att skydda vattenmiljön och aktivera dem att vidta åtgärder för att också efterkommande generationer ska få njuta av rena vattendrag.

Kom med i vårt inflytelserika gäng! Jag berättar gärna mer om våra mångsidiga stödformer och tillsammans kan vi hitta det sätt att hjälpa som passar just ert företag bäst. **S**

Med rena skärgårdshälsningar,
Veera Säilä
medelansaffningschef
tfn 040 455 2798
veera.saila@pssry.fi

✓ På Sälles kompass

Saimens pärlor längs servicerutten

Text och bilder: Terhi Takkinen

Saimen har vackra strandklippor och smala, idylliska vattenleder lämpade för utfärder. Utfärdshamnarna kan nå vattenvägen och många ställen går även att nå landvägen för den som vill vandra. Terhi, vår kommunikationskoordinator för Insjöfinland, åkte med på servicefartyget i en vecka. Läs artikeln med Terhis tips från färden.

Saimen är geografiskt sett det mest vidsträckta av Håll Skärgården Ren rfs verksamhetsområden. Föreningens nya servicefartyg M/S Roope-Saimaa används alternerande veckor för underhåll i utfärdshamnarna på olika håll i Saimen. Den andra veckan i augusti var det dags för en kort, drygt dygns lång, underhållsresa från Puumala norrut. Befälhavare på Roope-Saimaa var **Timo Vorne** och däcksmän var **Jouni Kelkka**. Jag fick möjlighet att åka med och följa underhållsarbetet och samtidigt bekanta mig med utfärdshamnarna.

Utfärdshamnarna i Saimen ägs av en rekreativområdesförening och -stiftelse samt av städer och kommuner. Den första utfärdshamnen vi kom till efter att vi gett oss iväg norrut från servicefartygets hemmahamn i Puumala var Kylmäsaari, som ägs av Puumala kommun. Vi förde ett litet lass ved till ön i form av långved, städade utedasset och tömde soptunnorna. I utfärdshamnen finns en brygga för båtfarare, men bryggans inledande del var skadad. Servicemännen Jouni och Timo rev bort de trasiga plankorna och ersatte dem med nya. Vi ersatte också en rulle som fattades vid bryggans ena hörn där bryggan ligger an mot klippan. Bryggan är nu åter hel och säker.

✓ Sulkava kommun

När man kommer sjövägen till Linnavuori utgör de branta och lodräta klipporna en imponerande syn.

Fornborgen Linnavuori i Sulkava

Vår underhållsrunda tog oss närmast till Sulkava kommun med den intressanta utfärdshamnen Linnavuori, som ägs av Sulkava kommun. När fartyget kom fram till Linnavirta övertygade platsen med sin blotta närvaro och forntida uppenbarelse. De mäktiga, lodräta klipporna som reser sig ur sjön är en imponerande syn.

Linnavuori i Sulkava är en av ungefär hundra fornborgar i Finland. De flesta fornborgar härstammar från järnåldern och är berg som har befästs för att man skulle kunna försvara sig och ta skydd mot anfall från andra klaner. I Sulkavatrakten trodde man i tiderna att anfallet skulle komma från Tavastland. På Linnavuori kan man ännu se drygt hundra meter av murgrunden som på sina ställen är tre meter hög. Berget innehåller också hålrum varav ett har sin mynning under vattenytan.

För båtfarare har Linnavuori utfärdshamn en bra brygga och flera förtöjningsbojar. Genast när man stiger i land från bryggan leder en brant stig upp mot en avsats. Från den höga klippavsatsen är det en fantastisk utsikt ner mot bryggan. På avsatsen finns en stor täckt grillplats med två eldstäder, en bordsgrupp, två utedass och en sopstation. Från avsatsen leder en fin gångväg upp till bergets topp, som ligger 55 meter över sjöns vattenyta.

När jag gick runt i Linnavuori utfärdshamn tog fantasin mig tillbaka till svunna tider. Vem gömde man sig för på berget i tiderna? Hur levde folk på den tiden? Hur rörde de sig på våra vackra vattendrag? Med stockbåtar? Fiskade de? Så många obesvarade frågor som jag ännu vill försöka finna svar på.

På Kylmäsaari finns en brasplats på en vacker klippudd. I utfärdshamnen finns också en täckt grillplats och ett utedass.

Jouni Kelkka reparerar en trasig bryggända. De gamla och brustna brädorna togs bort och nya brädor skruvades dit istället.

Djupfarled och specialtransporter

Eftersom Saimen via en kanal har förbindelse till Östersjön, kan man också se fraktfartyg på sjön. Dessa speciella rutter för fraktfartyg kallas Saimens djupfarled. Farleden är 4,2 meter djup, så även stora fartyg kan ta sig genom vattendraget. Farleden är öppen nästan året om och den sträcker sig från Östersjön ända fram till Joensuu. Alla som färdas i djupfarleden måste iaktta Trafikledsverkets särskilda instruktioner. Exempelvis måste stora, över 20 meter långa, fartyg lyssna på Saimens VTS-områdes VHF-kanal som övervakar hur fartygen rör sig i området. Också Roope-Saimaa är aktiv i radiotelefonnätet när den rör sig i farleden, trots att den är några meter kortare än tjugometersgränsen.

På Saimen transporteras fortsättningsvis även ved. I kvällsskymningen under Puumala bro, vid en smal passage i farleden, stötte vi på bogserbåten Tarmo, som transporterade en kilometerlång stockpråm. Vi lyckades ta oss förbi Tarmo och dess stockpråm på ett tryggt sätt tack vare vår inbördes kommunikation via VHF-radiotelefon.

På Saimen går det att ta sig fram på många sätt

Saimen med sina slingrande krökar och smala farleder skiljer sig som vattendrag från exempelvis den djupa Päijänne. Medan man på Päijänne njuter av vågornas kraft på de stora insjöfjärdarna kan man på Saimen tryggt åka på turer genom idylliska smala sund. På Saimen ligger vackra klippöar och bukter med sandstränder sida vid sida.

Dagens näst sista ställe på servicerutten var Petrosaari i Jänisselkä fjärd. Natursköna Petrosaari har också fantastiska klippor, en vacker plats för att göra upp lägereld, sopstation och utedass. Som sista stopp svängde vi ännu förbi Ruunasaari för att städa utedasset. Dagen avslutades med en fantastisk solnedgång på Rokansaari, där nästa dags underhållsarbete tog vid innan det sedan var dags att hålla paus över veckoslutet.

Håll Skärgården Ren rf sköter om underhållet i 65 av Saimens drygt hundra utfärdshamn. Vår servicekarta är omfattande och det finns fantastiska utfärdsmål så det räcker för flera år framöver, oavsett om man rör sig på land eller till sjöss, med kanot, vandrar eller åker båt. Alla de utfärdshamn vi har hand om och servicen som erbjuds i dem hittar du på vår Sällekarta på adressen **roopekartta.fi**. **S**

SÄLLE TIPSAR

Så här lätt är det att övergå till giftfria metoder för båtbottnunderhåll

Text: Nora Forsman Illustration: Arto Vesterinen

Vill du sluta behandla din båt med skadliga påväxthindrande ämnen? Giftfärger förstör miljön och dessutom kommer man från EU-håll att begränsa användningen av dem avsevärt under de närmare åren.

Koppar och zink, som används som verksamma substanser i dagens giftfärger, är skadliga för Östersjöns organismer. Preparaten förstör också lätt jordmånen vid båtvarv och hamnbassängernas sediment. Användningen av giftfärger är inte heller ekonomiskt försvarbar, eftersom det inte blir dyrare att t.ex. tvätta båtbottnet ett par gånger per säsong än att måla den.

De alternativa, giftfria metoderna är inte mindre effektiva än giftfärgerna. Det lönar sig att genast sätta sig in i vilka säkra påväxthindrande metoder som finns. EU:s biocidförordning kommer under de närmaste åren att skärpa regelverket kring påväxthindrande färger, så det lönar sig att övergå till andra alternativ redan nu. I och med biocidförordningen träder även strikta förpliktelser gällande båtbottnentvätt, målning och färgborttagning i kraft.

Gör så här:

1. Slipa bort gammal giftfärg från botten. Om du utför slipningen själv kom ihåg att använda en slipmaskin med dammsugare och behållare och föra färgresterna till en insamling av farligt avfall. Kom också ihåg att skydda luftvägarna.
2. Istället för giftfärger kan du använda biocidfri bottenfärg. Det ger en hård yta som skyddar båten och gör det lättare att hålla den ren. De biocidfria färgerna behöver ofta kombineras med en mekanisk rengöringsmetod, t.ex. båtbottnentvätt.
3. Vanligen behöver botten tvättas 2–3 gånger per säsong, men ibland räcker det med en gång per säsong. Påväxten påverkas också av hur långa perioder i taget som båten ligger i vattnet. En mindre båt kan t.ex. lyftas upp på en trailer emellanåt.
4. Håll koll på ditt båtbottnet mitt på sommaren när havstulpanerna fäster sig. När havstulpanens larver börjar ta fast lönar det sig att borsta bort dem innan de hårdnat på allvar. HSR rf:s Rocco-tjänst meddelar per sms när havstulpanernas larver fäster sig i Skärgårdshavet.
5. Kom ihåg att det är förbjudet att använda antifoulingpreparat på insjöarna och behovet av dem minskar också på havet ju längre norrut man kommer. Läs noga igenom bruksanvisningarna och vilka begränsningar som gäller för preparaten.
6. Läs mer om giftfria metoder på Håll Skärgården Ren rf:s webbsida.

Gästskrivare

Two Rowing Finns – Rowing for the Baltic Sea

Kuva: Wilhelm Öhman

Tre månader till start

Om knappa tre månader, den 12 december 2021, går startskottet för Atlantic Challenge – en roddtävling över Atlanten. Jolle Blässar och jag ska delta i klassen par-rodd och vi kallar oss Two Rowing Finns. I tävlingen deltar sammanlagt 38 team i olika klasser. Vi räknar med att det ska ta oss mellan 40 och 50 dagar att ro den 4 800 km långa sträckan mellan La Gomera på Kanarieöarna och Antigua i Karibien.

Håll Skärgården Ren och Two Rowing Finns

Visst är detta ett spännande äventyr och visst är vi inspirerade att mäta krafter i en extrem uthållighetstävling, men det finns flera orsaker att delta. För Jolle och mej kändes det väldigt naturligt att börja samarbeta med Håll Skärgården Ren som i mer än 50 år gjort ett ovärderligt arbete i skärgården och i Insjöfinland. Genom den uppmärksamhet som vårt roddprojekt redan fått och sannolikt kommer att få även framöver vill vi rikta fokus på det arbete som görs för att rädda Östersjön. Vår målsättning är att genom kampanjarbete generera donationer på sammanlagt 100 000 € för detta ändamål. Hälften av summan donerar vi till Håll Skärgården Ren rf och hälften till vår andra samarbetspartner John Nurminens Stiftelse.

Två år av förberedelser

Sedan början av förra året har vi använt största delen av vår lediga tid för förberedelser, och när vi står på startlinjen i december i år har vi nästan två år av förberedelser bakom oss. Vi har fått ihop finansieringen genom sponsoraftal, vi har tränat hårt både på gym och på vattnet, vi har lärt känna båten och dess teknik och hur vi kommunicerar från båten. Vi har planerat och komponerat proviant och

Kom med!

Two Rowing Finns-laget inbjuder alla att följa den otroliga utmaningen och samtidigt göra gott för Östersjön genom att delta i deras insamling. Tillsammans uppnår vi mer!

© tworowingfinns

f facebook.com/tworowingfinns

Donera önskat belopp med Mobilepay genom att använda numret **68287** eller till HSR rf:s konto: **FI42 6601 0010 5173 99** (Ålandsbanken). Ange 2RF som referens.

näring för uthållighetsidrott, koordinerat kommunikation och mediasynlighet samt gjort kampanjplanering med Håll Skärgården Ren rf och John Nurminens Stiftelse. Allt det här och mycket till för att vi ska vara så väl förberedda vi bara kan då vi startar tävlingen.

Livet ombord

Under hela juli i år tränade vi under långa roddturer på Östersjön. Vi startade i Fredrikshamn, rodde via Helsingfors och Hangö runt Åland med en lång tur ut på Bottenhavet och sen tillbaka till Hangö. En sväng till Estland fram och tillbaka och till slut tillbaka till Helsingfors. Vi hade över 600 sjömil i loggen i varierande väderleksförhållanden. Allt från stekande hetta och stiltje till hårda vindar och kraftig sjögång. Vi rodde turvis i tvåtimmarsvakter varvat med två timmar frivakt. En av oss var vid årorna hela tiden. Dygnet runt. Under tävlingen kommer vi att ha samma vaktsystem. Vi testade matlagning och den mat vi kommer att ha under tävlingen, vi lärde oss hur rodd- och sömnrytmen påverkar oss och vi kände hur det var att ro i stekande hetta. Vi är långt ifrån fullärda, men sommarens träning känns otroligt värdefull att ha under bältet.

Med spänd förväntan mot start

År av planering är över och snart går startskottet. Nu under de kommande veckorna kommer vi att slutföra utrustandet av båten. Listan på allt som vi ska ha med är lång: nöd- och säkerhetsutrustning, mat, reservdelar, kommunikationsteknik, medicin, kläder, verktyg, hygienartiklar osv. I mitten av oktober skeppas roddbåten ner till La Gomera och sista veckan i november åker roddarna ner för de sista två veckorna av finslipning inför start. Vi ser fram emot att äntligen komma iväg. Då får vi förverkliga den sista delen av projektet: att ro över Atlanten. **S**

Markus Mustelin

Wilhelm Öhman

Signaler

Kari-Matti Vuori

Verkställande direktör för sjövärlden SAIMAARIUM

Text: Ida Sandberg Illustration: Arto Vesterinen

Vad betyder naturen för dig?

För mig är naturen en livsuppgift, mitt käraste intresse och den plats där jag kopplar av allra bäst.

Din favoritplats bland finländska vattendrag?

Under årtiondenas lopp har jag samlat på mig galet många platser i vattennaturen som är mig verkligen nära! Om man måste välja, så säger jag följande som mina topp tre: Saimens hela vildmarkslandskap, Kymmene älvs fria forsar och Ruotsalainen i Heinola och den ö där vi har vår stuga.

Vilket missförhållande i fråga om miljön skulle du vilja uppmärksamma mer?

Artdöden och vårt sätt att "sköta" såväl skogar och trädgårdar som naturen i närheten av tätorterna. Det behövs en systematisk förändring i vår markanvändning i riktning mot kontrollerad vildvuxenhet och ekologisk återuppbyggnad.

Ditt löfte till naturen?

Jag äter mört och försöker banka in vett i människornas skallar, jag gör mitt bästa för att övertyga alla att göra något för naturen och klimatet.

Vems signaler skulle du vilja höra i nästa nummer av Sälle och varför?

Jag skulle vilja höra från **Pekka Tuuri**, som är en prisbelönt undervattensfotograf. Han kunde bidra med ett perspektiv som representerar världen under ytan. **S**

Sälles ansikten

Text: Nora Forsman

Fartygsbesättningen på Skärgårdshavets M/S Roope består av Kari och Linda. Tillsammans är de en powerduo som håller vår fantastiska skärgård ren. Gemenskapskänslan ombord är utmärkt när de två skärgårdsexperterna med något olika bakgrund huggar i och jobbar samtidigt som de ofta också odlar sin humor. Det är bra om man trivs med sin arbetskamrat när man bor tillsammans ombord från måndag till fredag.

Vem är du?

Jag är **Linda Johansson**, däcksperson på Roope. Jag är hemma från Aspö och för närvarande utbildar jag mig till vakthavande styrman. Mitt arbete på Roope ger mig samtidigt den praktik jag behöver för skolan.

Vad är det bästa med ditt arbete?

Att få se skärgården och lära mig köra fartyget självständigt. Självförtroendet har ökat mycket under sommarens lopp.

Vad är det svåraste?

Ibland, om det är hårt väder, är det nervöst att ta i land. Det finns inga stora utmaningar i arbetet. Om de kommer så stressar vi inte utan tar det lugnt och försöker hitta en lösning.

Ditt favoritställe?

Förutom min hemö Aspö är det Trunsö, Brunskär och Borstö, där det råder en idyllisk skärgårdstämning.

Mest oföglömliga minne från arbetet?

Det som jag minns är när det uppkommit besvärliga situationer när jag kört fartyget, men som ändå gått bra. Och oföglömliga är också alla jobb som avviker från rutinen, såsom separationsamlingen. Och förstas minns man också människorna. Det är roligt när folk på öarna kommer och möter oss och vill prata. Trots att jag redan känner många skärgårdsbor har jag också fått nya bekanta på alla öar.

Vad har du för fritidsintressen?

Min hobby är att musicera – jag sjunger och spelar gitarr och piano – och så jakt. Jag tillbringar tid hemma på ön samt gör saker med mina kompisar. Jag ägnar mig också åt olika lagssporter, såsom fotboll och volleyboll.

Mina hälsningar till dem som rör sig på vattnet:

Undvik grynnor och tänk två gånger vad som är lönt att ta med ut i skärgården. Lämna extra grejer och förpackningar hemma.

Ditt motto?

Det lönar sig inte att stressa över kommande saker som man inte kan påverka. Livet bär.

Vem är du?

Kari Lahtinen, en helt vanlig Lahtinen. Jag har jobbat på Roope i över 15 år, men under den tiden har det förvisso varit tre olika fartyg: gamla och nya Roope samt Jumbo-Roope. Jag arbetar som fartygets befälhavare. Jag är också husse till skeppshunden Igor. Igor är i allmänhet alltid med mig på jobbet.

Vad är det bästa med ditt arbete?

I det här arbetet träffar man många intressanta människor. Dessutom är arbetet omväxlande och vyerna fina. Och förstas har jag också trevliga arbetskamrater! Förutom Linda har också **Jouni Kelkka** och **Jouni Liukkonen** från våra andra verksamhetsområden arbetat som däcksmanskap ombord på fartyget nu i sommar.

Vad är det svåraste?

Det svåraste är stressen, som pågår från midsommar fram till mitten av augusti. Dygnen är inte tillräckligt långa och ibland är det svårt att få tiden att räcka till för alla arbeten.

Ditt favoritställe?

Jag har inget särskilt favoritställe, hela Skärgårdshavet är mitt favoritställe.

Mest oföglömliga minne från arbetet?

Jag måste nog säga att det var att få det här nya servicefartyget 2017, det rörde mig nästan till tårar. Nya Roope togs i bruk i sista stund, utan den hade vi inte längre klarat oss.

Vad har du för fritidsintressen?

På fritiden brukar jag vara på stugan ute på en ö.

Mina hälsningar till dem som rör sig på vattnet:

Släpa inte med er onödiga saker, minimera mängden avfall och sortera där det är möjligt. Det lönar sig att använda båtens toalett och att tömma den vid HSR rfs septikstation.

Ditt motto?

När Igor spyr är det för hårt väder. Den här säsongen har vi inte haft något sådant väder. **S**

I Sälles sällskap – hälsningar från fältet

Väldiga lass med skrot från öarna

Text: Nora Forsman

Till HSR rf:s sommar hör de efterlängtnade skrotinsamlingarna, som i år ordnades tillsammans med lokala samarbetspartner i Åbolands och Vasa skärgårdar samt i Jyväskylä. Den städboom som pandemin gav upphov till ute i stugorna fortsatte även i år, och igen en gång förde man tiotals tusen kilo skrot till insamlingen.

Under den insamling som Sydvästra Finlands Avfallsservice och HSR rf ordnade i Pargas och Kimito skärgård i början av juli samlade man ihop och förde bort mer än 55 000 kilo skrot. Bytet blev totalt sett över 3 000 kilo mer än förra året. Insamlingens saldo var 34 000 kilo metallskrot, drygt 6 000 kilo elapparater, cirka 2 900 kilo farligt avfall, över 3 500 kilo batterier, 3 800 kilo bygg- och städavfall och 5 300 kilo fordonsskrot.

Under höstens lopp kommer Sydvästra Finlands Avfallsservice och HSR rf dessutom att samla in cirka 50 uttjänta båtar under en gemensam båtinsamling.

Fartygsbesättningen på Roopepetar hjälper till att lyfta en gammal bastuugn ombord.

En rekordstor mängd skrot, 14 400 kilo, samlades också in under den skrotinsamling som Mustankorkea och HSR rf gemensamt ordnade för stugorna ute på öarna i Jyväskylä i början av augusti. Päijännens servicefartyg M/S Roopepetar transporterade nästan 5 000 kilo mer avfall för vidare behandling än senaste gången för tre år sedan.

– Folk har nu tillbringat mer tid på sina sommarstugor och hunnit röja i knutarna. Det hann bildas något av ett uppdammt behov av en skrotinsamling, berättar **Antti Anhava**, logistikchef vid Mustankorkea Oy.

I Vasa skärgård genomfördes den traditionella skrotinsamlingen i samarbete med Stormossen. Till insamlingen fick man föra skrot till olika hamnar och dessutom transporterade servicefartyget Roope-Botnia skrot för vidare behandling. Totalt insamlades hela 50 000 kilo skrot, vilket är en hisnande mängd. **S**

De nya sugtömningsstationerna av bryggmodell fick beröm i enkäten

Text: Nora Forsman

Under sommaren och början av hösten genomfördes en enkät om hur nöjda båtfararna är med HSR rf:s flytande sugtömningsstationer. Enkäten besvarades av 296 personer och av dem hade 90 procent använt stationerna och hela 94 procent ansåg att HSR rf:s flytande sugtömningsstationer är en mycket viktig service.

De flesta av dem som använt den nya Septic BW12-sugtömningsstationen av bryggmodell ansåg att anläggningen var lättanvänd. Hela 87 procent ansåg att det var lätt att använda den och 13 procent att det var ganska lätt, så ingen som besvarade enkäten tyckte åtminstone att den var svår att använda.

I den öppna responsen beskrevs anläggningarna bland annat så här:

”De nya flytande sugtömningsanläggningarna är helt super!! Både när det gäller användbarhet (effekt, sugmunstycke) och pålitlighet.”

”De nya Septic BW12-tömningsplattformarna är på alla sätt mycket funktionella. Också vid hårdare vind är det lätt att förtöja vid den stadiga plattformen.”

”Hopplas det kommer många fler Septic BW12-sugtömningsstationer. De är mycket lättare att förtöja båten vid än de äldre i aluminium. Det är också jättebra att det finns två pumpar att tillgå.”

Septic BW12-sugtömningsstationerna finns på Sjalö, Aspö, Björkö, Kejsarhamn och Pähkinäinen i Skärgårdshavet samt på Satamosaari och Ruuhonsaari i Saimen. **S**

M/S Roope-Saimaa har tillverkats i Pargas av HL-Metal Ab.

Det nya huvudservicefartyget M/S Roope-Saimaa har inlett sitt underhållsarbete på Saimen

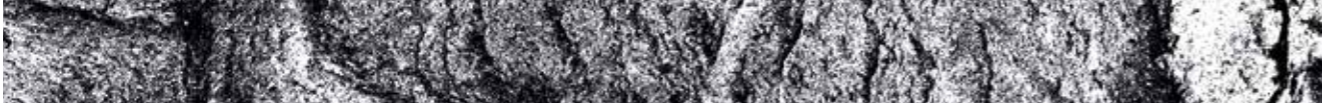
Text: Terhi Takkinen

Håll Skärgården Ren rf:s nyaste servicefartyg M/S Roope-Saimaa gjorde i juli sin jungfruresa från Pargas, där hon byggdes, till sin hemmahamn i Puumala. Fartyget döptes i augusti tillsammans med det mindre fartyget M/S Roope-Saimaa II, som föreningen skaffade förra året. I slutet av sommaren kunde fartyget användas fullt ut för underhållsarbetet i hamnarna.

Saimen är ett mycket vidsträckt vattendrag som präglas av sina egna särdrag. Den nya M/S Roope-Saimaa har med tanke på underhållsarbetet designats för att kunna ta i land vid Saimens låga stränder. När fartyget planerades har man tagit särskild hänsyn till Saimens smala sund och farleder och att fartyget inte får ge upphov till några svallvågor. M/S Roope-Saimaa går ungefär 8 knop, men ger upphov till minimalt med svallvågor.

Eftersom underhållet bland annat består av att transportera trädstammar och sopsäckar är fartygets däck stort och öppet. Uppe på däck finns stora lådor för de verktyg och redskap som behövs i underhållsarbetet. Under däck finns det avfallsbehållare, där fartyget samlar septikavfall från HSR rf:s tre flytande sugtömningsstationer som finns vid Koivukanta, Ruuhonsaari och Satamosaari.

– Arbetsutrymmena är nu bra och fartyget har under sommarens serviceturer visat sig vara riktigt välfungerande. Något som också är trevligt är att det finns mer utrymmen än tidigare för besättningen. Efter en lång arbetsdag är det skönt att kunna duscha och krypa till kojs i sin egen hytt, beskriver fartygets befälhavare **Timo Vorne. S**

Simon Strömsund

Vi presenterar mannen bakom Sälle-stationen på Brännskär

Text: Ida Sandberg

Mitt i Åbo skärgård ligger natursköna Brännskär med sitt gamla fiskehemman och sin gästhamn. I hamnen finns också HSR rfs Sälle-station som sköts av **Simon Strömsunds** och **Linus Söderlunds** företag Living Archipelago AB. Brännskär hör dessutom till HSR rfs miljövänliga Sälle-hamnprogram, där hamnar av alla storlekar såväl längs kusten som vid insjöarna kan anhölla om att gå med. Vi intervjuade Simon om hans arbete på ön.

Vem är du?

Jag är Simon Strömsund, jag bor på Brännskär och är en av företagarna på ön. Vårt företag Living Archipelago driver öns gästhamn, vi har uthyringsstugor, café- och restaurangverksamhet och tjänster avsedda för grupper. Tillsammans med min flickvän **Ida Törnroos** har jag varit ärentruntboende på ön i snart sex år.

När började du ha hand om Sälle-stationen?

Vi inledde vår verksamhet sommaren 2012, och i princip genast när sopstationen var byggd började vi ta emot skräp i samarbete med HSR rf.

Vad innebär ditt arbete i praktiken?

Arbetet är väldigt mångsidigt, vilket är viktigt för mig. I ett litet företag måste man vara beredd att göra det som krävs! All vår service är uppbyggd kring hamnen och stugorna. Det vill säga på morgonen ska frukostsemlorna och bullarna in i ugnen, fisken dras upp ur havet för rökning och våra gäster ska ha frukost. Sedan är dagen igång. Basturna måste värmas och utedassen, duscharna och stugorna städas. Sedan är det redan dags att bjuda på lunschoppa och pizza. Sommartid har vi också ett fint gäng av flitiga sommarjobbare. Utan dem skulle vi inte klara oss, för arbetet tar inte slut i första taget. När man befinner sig mitt i den hetaste sommarsäsongen och vårt team gräddar över 100 pizzor om dagen vet man att det är folk på ön. Då ser min befattningsbeskrivning i stora drag ut så här: reparera allt som går sönder, fyll på allt som är tomt och töm allt som är fullt.

Vad är det bästa med Brännskär?

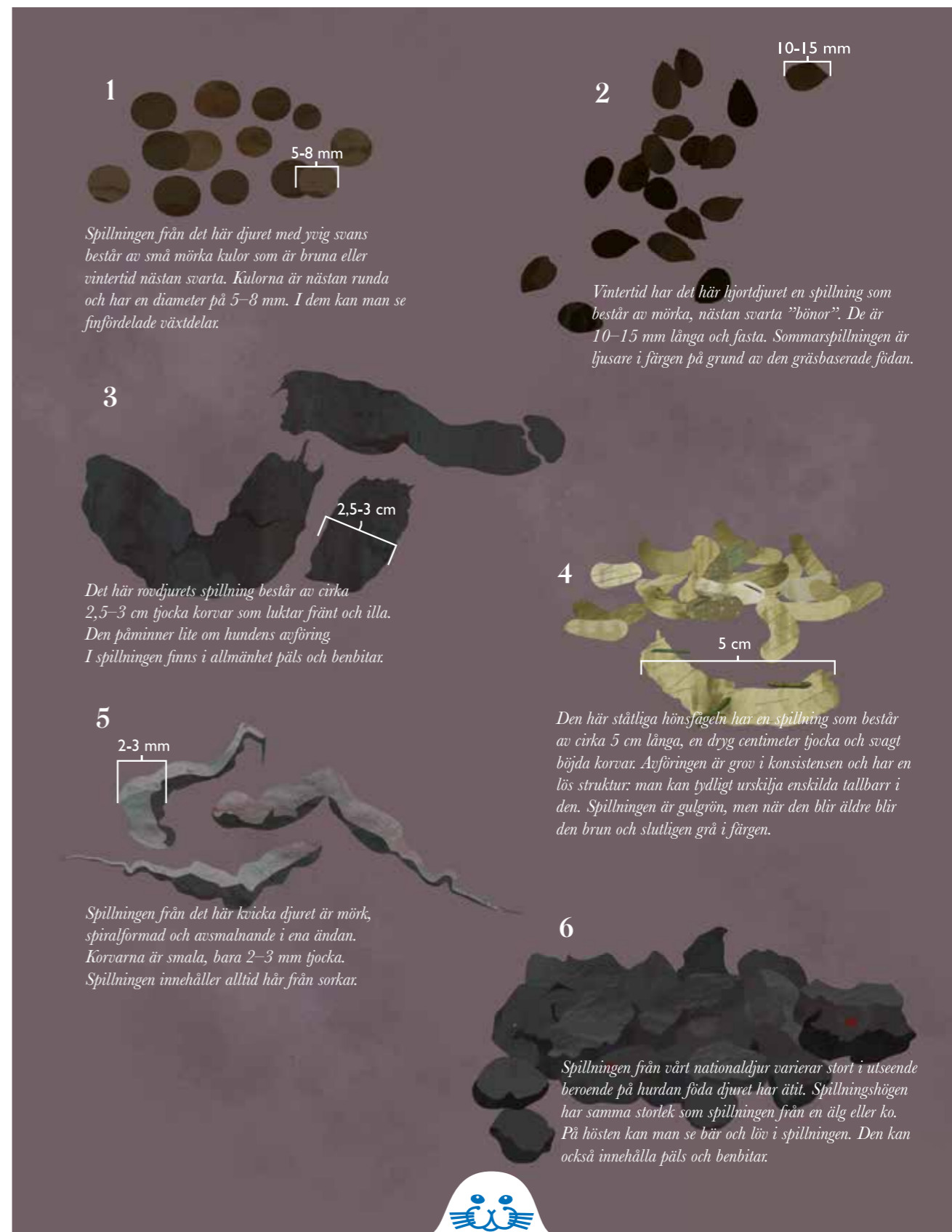
Jag tycker att det bästa med Brännskär alltid har varit stämningen. Ön och hamnen är lagom stora och naturen är vacker. Den gamla stilen och historien finns kvar samtidigt som nya tjänster utvecklas med respekt för skärgården. Kunderna skapar tillsammans med vårt gäng stämningen på ön. Man kan inte annat än vara tacksam.

Hurdana besökare kommer till Brännskär? På vilket sätt har besökarantalet förändrats?

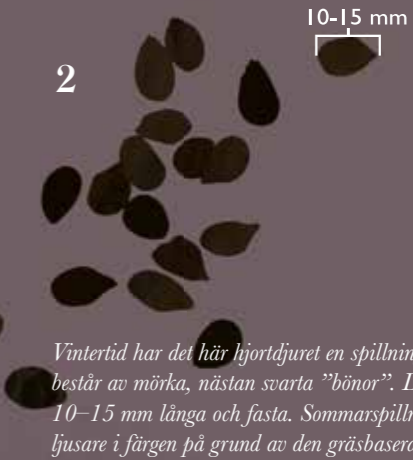
Till Brännskär kommer alla typer av besökare: barnfamiljer, pensionärer, grupper av unga scouter, lägerskolor samt möhippor och svensexor. Under våra 10 år har det varit en konstant ökning i antalet besökare. Det är roligt att se båda gamla bekanta men också nya gäster varje sommar. Tack vare våra uthyringsstugor kan vi nu också ta emot gäster som inte har egen båt, vilket är trevligt. Det märks verkligen i skärgården att besökarna blir fler för varje år och samtidigt utökas också serviceutbudet i hamnarna.

Ni ordnade ett Snygg Beach-talko i våras. Hur gick det, vad hittade ni för skräp och vad allt lärde ni er?

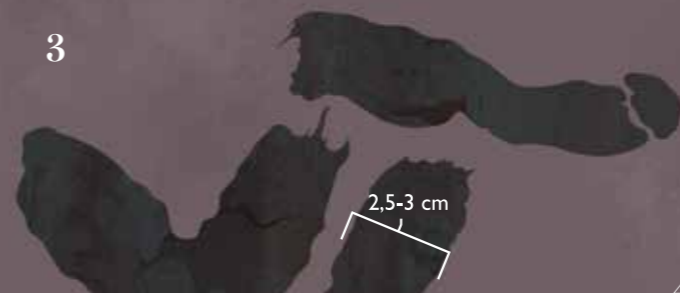
Tillsammans med Ida och hunden **Vilja** ordnade vi en liten tävling på en liten ö i närheten. Vi gick åt olika håll runt ön och när vi träffades på andra sidan räknade vi vem som hade hittat mest skräp. För oss kom det inte som någon överraskning hur mycket skräp det fanns. Största delen av skräpet bestod av gamla plastförpackningar och plastpåsar. Det är nästan inga människor som besöker den här ön eftersom den inte har någon hamn, så det skräp vi samlade ihop var inte sådant som hade lämnats där utan det hade kommit från havet. En stor del av skräpet var gammalt och vi märkte snabbt hur lätt gammal plast murknar sönder i små bitar och kamoufleras i marken. Och om man bara orkade gräva lite fanns det ännu mycket mer skräp som gömde sig under växtligheten. **S**

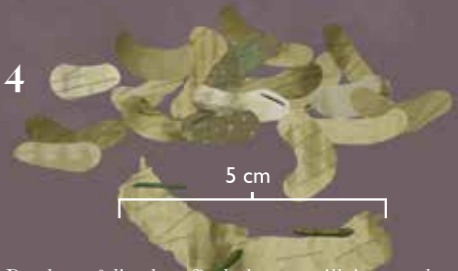
Spillningen från det här djuret med yvig svans består av små mörka kulor som är bruna eller vintertid nästan svarta. Kulorna är nästan runda och har en diameter på 5–8 mm. I dem kan man se finfördelade växtdelar.

Vintertid har det här hjortdjuret en spillning som består av mörka, nästan svarta ”bönor”. De är 10–15 mm långa och fasta. Sommarspillningen är ljusare i färgen på grund av den gräsbaseerade födan.

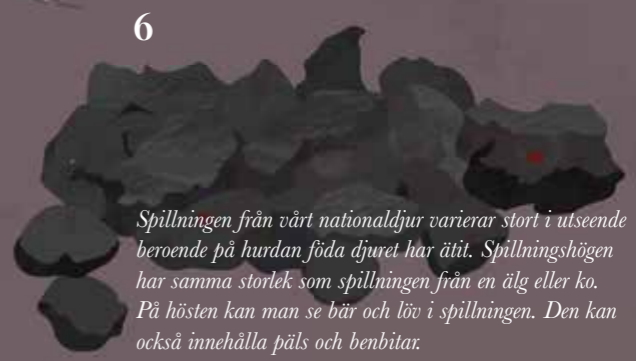
Det här rovdjurets spillning består av cirka 2,5–3 cm tjocka korvar som luktar fränt och illa. Den påminner lite om hundens avföring. I spillningen finns i allmänhet päls och benbitar.

Den här ståtliga hönsfågeln har en spillning som består av cirka 5 cm långa, en dryg centimeter tjocka och svagt böjda korvar. Avföringen är grov i konsistensen och har en lös struktur: man kan tydligt urskilja enskilda tallbarr i den. Spillningen är gulgrön, men när den blir äldre blir den brun och slutligen grå i färgen.

Spillningen från det här kvicka djuret är mörk, spiralformad och avsmalnande i ena ändan. Korvarna är smala, bara 2–3 mm tjocka. Spillningen innehåller alltid hår från sorkar.

Spillningen från vårt nationaldjur varierar stort i utseende beroende på hurdan föda djuret har ätit. Spillningshögen har samma storlek som spillningen från en älg eller ko. På hösten kan man se bär och löv i spillningen. Den kan också innehålla päls och benbitar.

KÄNNER DU IGEN? Djurens lämningar

Svaren finner du på sidan 28. Källor: www.riistainfo.fi, www.suurpedot.fi

Vår gemensamma miljö

Ajöss till fimpen!

Text: Nora Forsman

En kastar fimpen på gatan, någon annan släpper ner den gatubrunnen. I båten blir det lätt att den hivas överbord. Cigarettfimpen är världens vanligaste skräp, men kanske också det mest underskattade eftersom det är otillbörligt många som slänger dem på marken istället för i en soptunna.

I slutet av augusti pryddes dagvattenbrunnar i tio finländska städer av en färggrann och effektiv dekal. Dekalen och gatubrunnen tillsammans bildade en gapande fisk. Det handlade om Håll Skärgården Ren rf:s kampanj Magknip av plast, som har ett kärnfullt budskap: Mata inte våra vatten och organismerna som lever i dem med plast!

Cigarettfimpen är ett av de skräp som ofta hamnar i dagvattenbrunnarna. Största delen av brunnarna har inget filter, utan fimpar som slängs i dem hamnar direkt i närmaste vattendrag. Exempelvis i Åbo har dekalerna placerats ut i närheten av Aura å för att visa hur skräpet tar sig ut i havet via ån. Också de andra städerna som deltog i Magknip av plast-kampanjen ligger vid vattnet. Förutom via gatubrunnarna förs fimpar från städerna också ut i vattnet bland annat med vinden eller regnet.

Fimparna är ett reellt problem i städerna och till exempel på stränderna. Enligt tobaksstatistik från Institutet för Hälsa och välfärd röks det i Finland cirka fyra miljarder skattebelagda cigaretter per år. Enligt vissa uppskattningar hamnar så många som två tredjedelar av dessa på gatan, i naturen och vattnen. Globalt sett hamnar cirka 4,5 biljoner fimpar om året i naturen.

Sin lilla storlek till trots är fimpen ett besvärligt skräp. Fimpens filter är tillverkat av cellulosacetat, som är ett slags plast. Fimpen förmultnar inte utan sönderdelas till mikroplaster. Det tar också flera år. Det som gör cigarettfimparna extra farliga är de skadliga ämnen som är bundna till dem: tusentals kemikalier och carcinogener som frigörs i marken och vattnet eller i magsäcken hos de djur som i misstag äter upp dem.

Ofta kan en allmän strand eller park se snygg ut vid första anblicken, men när man tittar närmare kan man se en massa fimpar.

Kasta inga fimpar här! Kampanjen Magknip av plast fick tvåårig finansiering ur det program för effektiviserat vattenskydd som förvaltas av NTM-centralen i Södra Savolax. Fimparna är ett avsevärt problem i städer och vattendrag.

Fimpar på Finlands stränder

Håll Skärgården Ren rf har undersökt nedskräpningen av stränderna under mer än tio års tid. Tretton stränder på olika håll i Finland undersöks. Också på dessa stränder är fimpen det vanligaste skräpet och vinner över t.ex. matförpackningar och -omslag i plast samt flaskkorkar.

– Även ifjol var cirka 60 procent av det skräp som hittades på undersökningsstränderna fimpar, berättar HSR rf:s projektchef **Atte Lindqvist**, som leder strandskräpsuppföljningen.

Håll Skärgården Ren rf samlar också in skräpdata genom sitt strandstädningsprogram Snygg Beach. Under de åtta år som programmet pågått har talkodeltagarna rapporterat in uppgifter om det skräp de samlar in till föreningen, först på pappersblanketter och numera med hjälp av Snygg Beachs mobilapp.

– Drygt en halv miljon skräp har rapporterats in till oss, varav ungefär hälften är fimpar. På stränderna utgör fimparna ett hot mot djuren. För små fåglar och djur kan en fimp vara en ödesdigert munsbit, berättar Snygg Beachs programchef **Julia Jännäri**.

Hur lösa problemet?

Olika lösningar på fimpproblemet har presenterats, bland annat att öka antalet soptunnor och askkoppar, skärpa tobakslagstiftningen, upplysningskampanjer och miljöfostran. Håll Skärgården Ren rf har redan under ett par års tid delat ut återanvändbara fickaskkoppar på olika evenemang. Det är ett sätt att minska antalet fimpar i naturen, eftersom cigaretten då kan fimpas i en brandsäker fickaskkopp som senare töms bland det brännbara avfallet eller energiavfallet.

– Vi uppmanar verkligen ingen att röka, men vi vill hålla fimparna borta ur naturen. Den bärande tanken inom HSR rf har alltid varit att söka och presentera lösningar på nedskräpningsproblemet. Fickaskkoppen är jättepraktisk för dem som fortfarande röker eller

snusar. Fickaskkoppen i sig leder också till diskussioner och kan få rökarna medvetna om att fimpen verkligen är ett skräp, berättar Julia Jännäri.

I år introducerade HSR rf i samarbete med R-kioskerna försäljning av fickaskkoppar i 140 R-kiosker längs kusten. En del av försäljningsintäkterna går till att stödja föreningens arbete.

I Finland åläggs även tobakbolagen att delta i kostnaderna för städning och i upplysningsarbetet. Skyldigheterna dikteras av direktivet om engångsplast, som implementeras stegvis i Finlands lagstiftning. Det centrala målet för direktivet är att minska mängden plastavfall samt miljökonsekvenserna av användningen av engångsplaster.

Päivi Mononen-Mikkilä, kommunikationsdirektör vid Philip Morris Finland, berättar att alla de producenter vars produkter omfattas av direktivet om engångsplast blir tvungna att delta i uppsamlings- och städkostnaderna i fråga om kommunernas allmänna områden.

– På vilket sätt städkostnaderna fastställs och fördelas är ännu öppet. Kostnaderna måste definieras på ett transparent sätt och fördelas rättvist mellan producenterna. I praktiken kommer producenterna att bilda producentsammanslutningar som sköter de skyldigheter som hänför sig till producentansvaret. Också tobaksindustrin kommer att ha en producentsammanslutning. För närvarande pågår producenternas, Kommunförbundets och miljöministeriets utredning av sammansättningen på avfallet på allmänna områden, dvs. vi skapar en metod för att få en uppfattning om hur skräpet fördelas sig, berättar Päivi Mononen-Mikkilä.

Problemlösningen är alltså ett samspel mellan många olika aktörer. Det krävs lagändringar och reglering, att rökningen styrs till vissa platser och centreras kring askkoppar, upplysning som syftar till attitydförändringar och effektfulla kampanjer. Naturligtvis vore kärnan i problemlösningen att all rökning skulle upphöra i världen, men före det måste vi få ett slut på kastandet av fimpar på marken. **S**

Mot ett skräpfritt Finland

Text: Nora Forsman och Julia Jännäri

Vi ställde en rad tuffa frågor om nedskräpning till Julia Jännäri, HSR rf:s projektchef för Snygg Beach-programmet. Vem är det som skräpar ner i Finland och hur ser lösningen på nedskräpningsproblemet ut?

Vem är det som skräpar ner våra stränder här i Finland?

Den allra största delen av skräpet kommer från helt vanliga människor och inte enbart t.ex. från produktionsanläggningar, fiske, byggnadsindustri eller sjöfart. Håll Skärgården Ren rf har deltagit i flera nationella och internationella projekt som fokuserat på nedskräpningen av stränder och vattendrag, både i Östersjöområdet och inom Norden. I projekten har man behandlat själva nedskräpningen, vilka vägar skräpet tar sig ner i vattnet och nedskräpnings konsekvenser. Något som är värt att notera när resultaten granskas är att största delen av allt skräp i vattendragen härstammar från städerna.

Nedskräpningen är alltså mycket långt i våra egna händer. Varför går det inte att få bukt med den?

Nedskräpningen eller nedskräpandet är sällan helt svartvita fenomen, där någon antingen medvetet skräpar ner eller inte. Förutom människans eget agerande spelar även andra faktorer in, såsom t.ex. den lokala infrastrukturen (t.ex. antalet soptunnor och var de finns) och exempelvis naturfenomen, såsom regn och blåst. Som underlag för att få komprimerande soptunnor eller andra projekt som underlättar situationen krävs dock att man starkt påvisar den lokala nedskräpningen och för en mer omfattande dialog med beslutsfattarna.

Hur ser du på upplysning och miljöfostran som en lösning på problemet?

Lösningen bygger inte enbart på en effektivare avfallshandling och bättre soptunnor, utan vi kan försöka sträva efter att påverka nedskräpningsproblemet genom miljöfostran och ökad kommunikation. I Europa har det gjorts flera undersökningar om hur andra människors exempel påverkar, både i positiv och negativ riktning. Ifall omgivningen omkring en allmän soptunna är prydlig och fri från skräp så kommer den också att hållas sådan avsevärt längre än vid ett mer skräpig jämförelseobjekt. Och fenomenet gäller även i motsatt riktning. Det vill säga om det på en rökplats sedan tidigare finns fimpar på marken är det avsevärt mer sannolikt att även nästa person som kommer dit fimpar direkt på marken.

Vilken roll har strandstädningen när det gäller att förhindra nedskräpning?

Vi kan förebygga nedskräpning genom att föregå med gott exempel, genom upplysning och miljöfostran. Hur viktigt

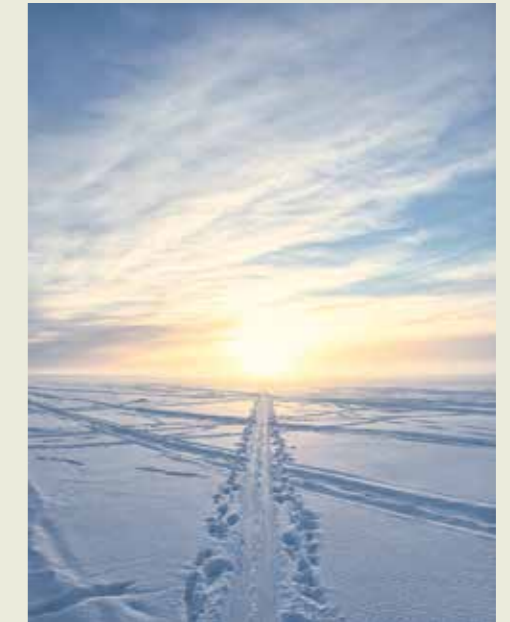
/ Joel Forsman

Även 80 procent av skräpet kommer från källor på land.

det än är att städa stränderna och miljön handlar det ändå sist och slutligen om att minimera skadeverkningarna av det egentliga problemet. När man går till grunden med problemet och tar itu med den yttersta orsaken till det, dvs. hur nedskräpningen uppkommer, kan man anta att problemet med tiden minskar och slutligen försvinner helt. Snygg Beach-programmet med strandstädning på talko är likvärdigt ett mycket effektivt sätt att genom konkreta miljöinsatser göra folk medvetna om nedskräpningen. Rapporteringen om det insamlade skräpet är också en central del av Snygg Beach och hjälper till att skapa en helhetsbild av nedskräpningsläget vid Finlands vattendrag och på stränderna. Genom att städa, följa upp hur miljön mår och ge miljöfostran kan vi ta sikte på ett inte mindre än skräpfritt Finland. **S**

/ Eeva Mäkinen Speglande vatten

/ Jaakko Halla Med sikte mot våren

Gläd dina vänner och skydda vattendragen med en julhälsning

HSR rf:s pappersjulkort och elektroniska julkort visar mottagaren att du är med och stöder arbetet för renare vatten.

I år kan du välja mellan två imponerande vinterlandskap, *Speglande vatten* av Eeva Mäkinen kallar dig till ett lugnande frostigt insjölandskap och Jaakko Hallas bild *Med sikte mot våren* uppmanar dig att vända blicken mot horisonten som gryr.

Traditionella julkort

I en förpackning finns 20st julkort. Förpackningen innehåller 10st Veden peili – kort och 10st Kevättä kohti – kort. Inuti kortet finns jul- och nyårshälsningar på tre språk samt på baksidan nämns det att intäkterna från korten går till HSR rf:s verksamhet. Kortet är dubbelsidigt och storleken är A6.

Elektronisk julhälsning

Skickar du hellre din julhälsning via e-post? Som privatperson får du tillgång till HSR rf:s elektroniska julkort genom att göra en donation på 50 euro till föreningen. Företag får tillgång till kortet genom en donation på minst 250 euro. Det elektroniska julkortet kan då kompletteras med texter och företagslogo enligt eget önskemål.

Pris
35 €
(inkl. kuvert)

Pris
**50 € /
250 €**

Intäkterna från julhälsningarna går direkt till HSR rf:s arbete. **Beställningsanvisningar och närmare information:** Beställ pappersjulkortet och den elektroniska julhälsningen här: hallskargardenren.fi/jul.

Håll Skärgården Ren rf:s

SÄLLE-PRODUKTER FÖR RENARE VATTENDRAG

Vänner av vattendrag väljer Håll Skärgården Ren rf:s Sälle-produkter både till sig själv och som gåva! En betydande andel av försäljningsintäkterna styrs till HSR rf:s konkreta arbete för renare vattendrag och snyggare stränder.

För försäljningen av Sälle-produkterna ansvarar HSR rf:s huvudsamarbetspartner, Åboföretaget Ocean Spirit Oy.

Bekanta dig med produkturvalet och gör en beställning i vår webbshop: roope-tuotteet.fi. På beställningen tillkommer porto.

Obs, tomtens alla hjälpredor! Presenter kan fås inpackerade utan extra kostnad!

Vill du bli återförsäljare?

Kontakta Ocean Spirit.
Ocean Spirit
Slottsgatan 37 b, 20100 Åbo
tfn 040 761 8484
info@oceanspirit.fi

Klassisk Sälle-mössa
18,90 €

Sälle-mössa i merinoull
39 €

Sälle-mössa i bomull
19,90 €

Sälle-mössa

Den inhemska Sälle-mössan värmer vänner av vattendrag i ur och skur. Tack vare sin flexibla storlek passar mössorna både barn och vuxna. Garnet som använts i dem är mulesingfritt. Du kan se alla färg- och materialalternativ i Sälle-produkternas webbshop.

Klassisk Sälle-mössa (50 % ylle, 50 % polyakryl)
pris: 18,90 €
Sälle-mössa i merinoull
pris: 39 €
Sälle-mössa i bomull
pris: 19,90 €

Rätta svar på s. 23: 1. ekorre, 2. rådjur, 3. varg, 4. tjäder, 5. vessla, 6. björn

Sälle-yllsockor

25 €

De inhemska Sälle-yllsockorna passar både i stövlar och för innebruk. Skaftet på de stilfulla sockorna pryds av samma Sälle-märke i läder som är bekant från mössorna.

Storlekar: 37-39, 40-42, 43-45 och 46-47
Material: 70 % ylle och 30 % polyamid
Pris: 25 €

Sälle-tubscarf

39 €

Tubscarfen i merinoull känns behaglig mot huden och värmer i alla väder. Scarfen har tillverkats i Finland och pryds med den bekanta Sälle-logon.

Färgalternativ: grå, röd och vit
Pris: 39 €

Sälle-termos

29,90 €

Sälle-termosen håller din dryck varm under höstens och vinterns äventyr! Termosen som har dubbla väggar och är gjord i stål. Den håller din dryck kall i 24 timmar eller varm i 12 timmar. Termosen har 100 % läckagegaranti.

Termosen rymler: 0,5 l
Pris: 29,90 €

Sälle-segelväska

39 €

En hållbar väska i segelduk som man lätt slänger över axeln och tar med sig som butikskasse eller till bastun. Den här segelduken har inte kunnat användas till segel så det inhemska företaget Globe Hope gav den nytt liv.

Storlek: 46 cm x 36 cm
Pris: 39 €

Återförsäljare av Sälle-produkter:

Aspö Gästservice, Bodö gästhamn bodo.fi, Design Hill designhill.fi, Fantoy Marine fantoy.fi, Förby Marina karlforstrom.fi/sv/forby-marina-se/, Helsingfors Motorbåtsklubb new.hmvk.fi, Kahvila-Ravintola Satamakapteeni / Satamakapteeni Oy satamakapteeni.fi, Björnsö butik och Butiksbåten Christina kauppalaivachristina.fi, Kivenlahden Venekerho kivenlahdenvenerho.fi, Kotka Maretarium Oy, Old School Lifestyle Oy oldschoollifestyle.fi, HSR rf:s

kontor i Åbo och Nyslott, Puumalan gästhamn, Skärgårdscentret Korpoström skargardscentrum.fi, Seapoint Pohjoisranta och SEAPOINT Porkkala Marin seapoint.fi/asemat, Tackork Gård & Marina Oy tackork.fi, Varuhuset Wahlsten wahlsten.fi, Tempelin Emäntä tempelinemanta.fi, Utö Handel uto.fi, Varuste.net varuste.net Örö Fortö visitoro.fi

HSR rf:s konst- affischer flyttar in vatten och klippor i ditt hem

Håll Skärgården Ren rf:s grafiska konstaffischer pryder sin plats i inredningen hemma eller på stugan. De lämpar sig också bra som julklappar.

Grafikern och konstnären **Pauliina Vesterinen** har designat konstaffischerna och inspirationen till dem kommer från den karga och vackra skärgårdsnaturen. Affischerna är tryckta på högkvalitativt och miljövänligt papper. **Bekanta dig med hela serien och gör din beställning på HSR rf:s webbplats: www.hallskargardenren.fi/salle-produkter**
Intäkterna från affischerna används till stöd för HSR rf:s verksamhet.

Hav, Klippa
och Fjäder (på bilden)

30€ /st

50 x 70 cm

Tall

40€ /st

100 x 50 cm

Porto tillkommer. Affischerna kan också köpas från HSR rf:s kontor i Åbo eller från PUF, Slottsgatan 6, 20100 Åbo

**ALL VÅR VERKSAMHET BASERAR SIG
PÅ KVALITET OCH ÄR INTEGRERAT
I VÅRA DAGLIGA PROCESSER.
HÖG KVALITET ÄR ALLA VÅRA
ANSTÄLLDAS GEMENSAMMA MÅL.**

ADMINISTRATION SÖDRA-FINLAND

Slottsgatan 16, 20100 Åbo
kontor tfn 02 274 5500 | salle@pssry.fi

verksamhetsledare Aija Kaski
tfn 040 528 7145 | aija.kaski@pssry.fi

distriktschef Katriina Murto
tfn 050 5985181 | katriina.murto@pssry.fi

ekonomi- och personalansvarig Merelle Ahlman
tfn 040 4571 863 | merelle.ahlman@pssry.fi

medlemsansvarig Linda Fagerström
tfn 02 274 5500 | linda.fagerstrom@pssry.fi

kommunikationschef Nora Forsman
tfn 040 455 7252 | nora.forsman@pssry.fi

kommunikationsexpert Ida Sandberg
tfn 040 457 1182 | ida.sandberg@pssry.fi

medelanskaffningschef Veera Säilä
tfn 040 455 2798 | veera.saila@pssry.fi

projektchef Atte Lindqvist
tfn 040 458 9495 | atte.lindqvist@pssry.fi

havsexpert Jutta Vuolamo
tfn 040 458 9156 | jutta.vuolamo@pssry.fi

Snygg Beach-programchef Julia Jännäri
tfn 040 455 7251 | julia.jannari@pssry.fi

fadderskollkoordinator Pinja Harjunpää
tfn 040 128 6512 | pinja.harjunpaa@pssry.fi

SKÄRGÅRDHAVET

servicefartyg M/S Roope
tfn 0400 372 379 | kari.lahtinen@pssry.fi

BOTTNISKA VIKEN

servicefartyg M/S Roope-Botnia
p. 050 557 5022 | roope-botnia@pssry.fi

INSJÖ-FINLAND

Puistokatu 5, 57100 Nyslott
tfn 015 514 648 | roope.jarvisuomi@pssry.fi

distriktschef Eeva Taimisto
tfn 0400 555 098 | eeva.taimisto@pssry.fi

distriktkoordinator Veli-Matti Hartikainen
tfn 045 773 47989 | veli-matti.hartikainen@pssry.fi

kommunikationskoordinator Terhi Takkinen
tfn 040 350 0319 | terhi.takkinen@pssry.fi

SAIMEN

servicefartyg M/S Roope-Saimaa
tfn 0400 165 635 | roopesaimaa@pssry.fi

PÄIJÄNNE

servicefartyg M/S Roopetar
tfn 040 755 3413 | roopetar@pssry.fi

BIRKALAND OCH ÖSTRA FINSKA

Administreras från Åbo
tfn 02 274 5500

HÅLLSKARGÅRDEN.FI | SNYGGBEACH.FI

Kapslar, etiketter och bipacksedlar.

jaakkoo taara
www.jt.fi

Huvudsamarbetspartner

BEWESHIP

Helvar

Kappahl

Libero

LOKALTAPIOLA

MAKIA
EST.2001 — HELSINKI

NIVEA

OceanSpirit.fi

**OTAVA
MEDIA**

SARLIN

DB

SCHENKER

SUOMEN JALOMETALLIKIERRÄTYS

**TURKU
ENERGIA**

WÄRTSILÄ

ÅLANDSBANKEN

Samarbetspartner

Arcus

CHRISTIAN
BERNER

DATA TAITO

ekorosk

Finnlines
a grimaldi group company

Hankintakumppanit

jt jaakkoo
taara

KÄRCHER

**KUUSAKOSKI
RECYCLING**

**LM &
SOM
ECO**

LOUNAIS-SUOMEN
JÄTEHUOLTO

LYYTI

**MEYER
TURKU**
SINCE 1737

MOLOK

**PAU
HAUS**

POUTARILVI

PROSAIL

STORMOSSEN

VIKING LINE

Understödsföreningar

Arifin Oy
Arkitektbyrå Kasper Järnefelt Oy
Astrum Vene Oy
Audico Systems Oy
Baltic Yachts Oy Ab Ltd
Björkholm mökit Oy
Blue Ocean Oy
Bore Ltd
Botnia Marin Oy Ab
BotniaRosk Oy Ab
Covermat Oy
DataTaito
DesignStudio Satu Ala-Louko Oy
EKE-Finance Oy
Esleyhtiö Oy
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy
Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö

Föreningen Nylands friluftsområden
Garmin Nordic Finland
Herrankukkaro Oy
HP Finland Oy
Huiskulan Puutarha Oy
Idäntie Ky – Österled Kb
ITpoint Oy
Jouko Lindgren Oy
Kone-Yijälä Oy
Lahnakoski Oy Ab
Leevene Oy
Lesjöfors Springs Oy
Marinetek Finland Oy
Mercury Marine
Naantalin Neliöt Oy
Nautikulma Oy
Nordkalk Oyj

Pernod Ricard Finland Oy
Profiweld Oy Ab
Rausanne Oy
Rederi Ab Nathalie
Ruisrock
Saimaa Geopark ry
Saimaa Terminals Oy Ab
Savorak Oy
Scandi Yachts Oy Ab
Sulkavan Suursoudut
Suomen Akkukeräys Oy
Suomen Nuorisopurjehtijat ry
Tallink Silja Oy Ab
Turun Seudun Osuuspankki
Venemaailma Turku
Wikro Marin